

ОПИТУВАННЯ: ПОТРЕБИ ТА БАЧЕННЯ ККІ ТА ТУРИЗМУ ОДЕСИ

Фінансується
Європейським Союзом

EU4Culture

Проект "Підтримка реалізації Стратегії культурного розвитку Одеси" координується ГО "Пікселейтід Реалізм" у партнерстві з Департаментом культури, міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Одеської міської ради, фінансується ЄС в рамках проекту EU4Culture, що реалізується Goethe-Institut у партнерстві з Данським інститутом культури, Чеськими Центрами та Французьким Інститутом у Грузії.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЕКСПЕРТІВ, ЯКІ БУДУТЬ ВИКОРИСТАНІ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ДОКУМЕНТУ “ДОРОЖНЯ КАРТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСИ”

Анкету створено за допомогою сервісу Google Forms (безкоштовний веб-сервіс від Google для створення форм для збору даних).

Для опитування була розроблена анкета з використанням різних форм – від можливості оцінок за шкалою до розгорнутих текстових відповідей.

Анкета містила 35 питань про сучасний стан культури в Одесі; про проблеми, які заважають розвитку; про способи їх подолання; про бачення розвитку культурної діяльності на наступні 10 років.

Питання стосувались як окремих секторів культури, так і культурної сфери в цілому.

Рекрутинг респондентів проходив наступними способами:

- Створення контактної бази дієвців та основних стейкхолдерів культури Одеси.
- Персональні запрошення на електронні поштові скриньки; повторні розсилки з нагадуванням.
- Персональні запрошення через контакти в соціальних мережах.
- Обдзвін запрошених.
- Розповсюдження інформації з запрошенням до опитування та анкетом через соціальні мережі.
- Розповсюдження інформації з запрошенням до опитування та анкетом через міські ЗМІ.

Сукупне охоплення аудиторії можна оцінювати в 3000 осіб.

Опитування проводилося з 15 березня по 1 квітня 2024 року.

Всього було опитано 178 респондентів.

Рід діяльності респондентів (%)

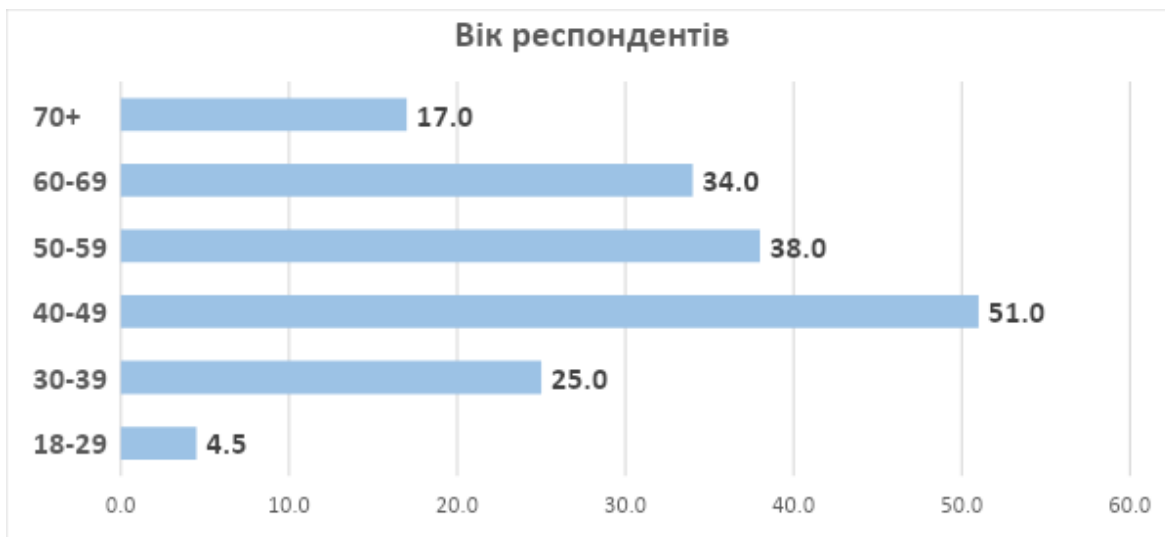
Мал.1

Найбільша кількість респондентів (16,3%) працює в сфері менеджменту культури та організації заходів. Другий за чисельністю сегмент становить візуальне мистецтво з 11,2%, за ним йдуть література, письменство та музика, обидва по 9,0%. Інші професії становлять 6,7%, журналістика та медіа – 3,9%. Найменша частка респондентів (1,7%) працює в архітектурі та дизайні.

Вік респондентів (%)

Мал.2

- Вікова група 18-29 років становить 4,5%.
- Вікова група 30-39 років – 25%.
- Вікова група 40-49 років – 51%, що є найбільшою часткою серед представлених груп.
- Вікова група 50-59 років – 38%.
- Вікова група 60-69 років – 34%.
- Вікова група 70 років та старші – 17%.

Велика диспропорція на користь старших вікових груп може бути ознакою того, що інтереси або залученість молоді є низькими. Це може вказувати на потенційну проблему зі збереженням інтересу до активності серед молодшого покоління.

Стать респондентів: 46% – жінок, 52% – чоловіків, 2% вказали “інше”.

Культурний сектор, який представляє організація респондента (%)

Мал.3

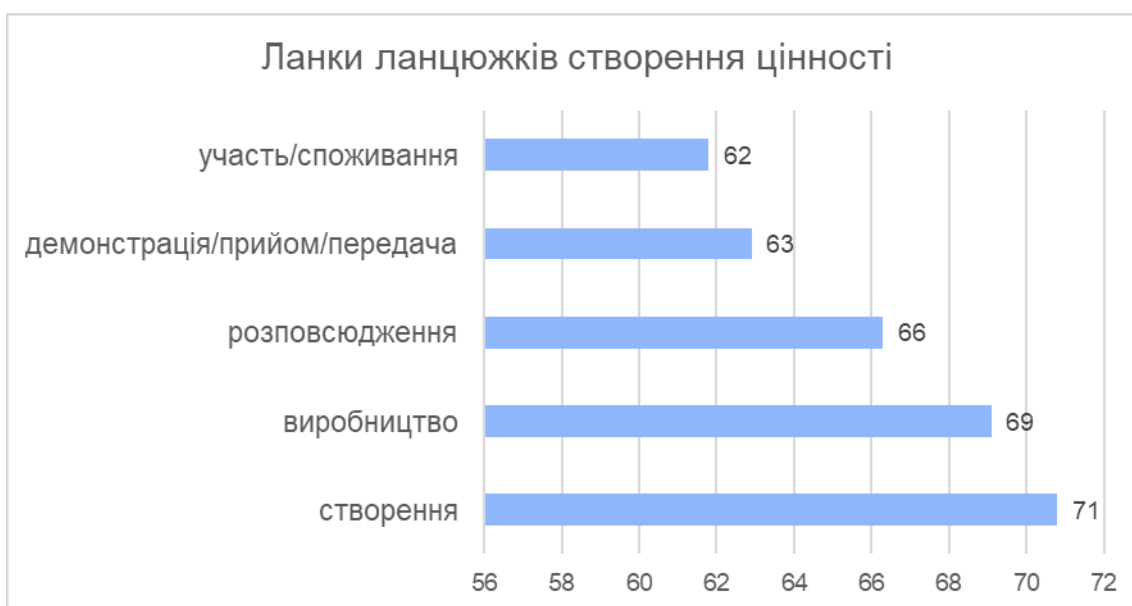
Найбільша частина респондентів вказує, що представляє такий культурний сектор як "креативні індустрії" – 34%. Далі йдуть "культурна спадщина" та "візуальне мистецтво", відповідно 30% та 27% респондентів. Сектор "літературна справа" представлений 26% опитаних, а "перформативне та сценічне мистецтво" – 24%. "Аудіальне мистецтво" та "аудіовізуальне мистецтво" мають 19% та 17% відповідно. Сектори "інституція освіти у сфері культури" та "інше" мають однакову частку – 12%. "Туризм, індустрія гостинності" представлений 11% респондентів. Найменш представлені сектори – "дизайн та мода" (6%) та "орган державного/місцевого управління у сфері культури" (2%).

Розподіл відповідей на запитання "Скільки років Ви працюєте у зазначеному секторі культури?" виглядає наступним чином: **найбільша категорія серед респондентів - це ті, хто має досвід роботи в секторі культури понад 10 років**, що становить 72 випадки. Таким чином, більшість учасників опитування мають досвід від 10 років і більше. Додатково, слід відзначити, що серед респондентів є також ті, хто має досвід роботи в секторі культури від 25 до 60 років, що свідчить **про значний досвід та відданість цій галузі**.

У яких ланках ланцюжка створення цінності Ви задіяні? (%)

Розподіл відповідей на запитання:

Мал.4

Більшість респондентів (71%) залучені у процесі створення цінностей, що вказує на активну участь у початковому етапі культурного ланцюжка створення вартості. Процес виробництва залучає 69% опитаних, що підкреслює важливість цього етапу у ланцюжку створення цінностей. Розповсюдження цінностей залучає 66% респондентів, що вказує на активну участь у поширенні культурних продуктів і послуг. Етап демонстрації/прийому/передачі включає 63% опитаних, що відображає їх участь у процесі представлення культурних цінностей аудиторії. Участь/споживання цінностей залучає 62% респондентів, що підкреслює важливість останнього етапу у ланцюжку створення цінностей, де кінцеві користувачі взаємодіють з культурними продуктами та послугами.

Таким чином, респонденти активно залучені у всіх ланках ланцюжка створення цінностей, що відображає їхню багатогранну участь у культурному секторі.

Цільова аудиторія (за віком, за статтю, за соціальним статусом, за освітою) з якою респондентам доводиться працювати найчастіше.

Загальний аналіз ЦА, з якою працюють респонденти: серед відповідей домінує тенденція роботи з широкою аудиторією, що вказує на універсальний підхід до вибору цільової групи. Водночас існує значний фокус на дітях, молоді та студентській аудиторії. Зрозуміло, що особлива увага приділяється аудиторії, пов'язаній із мистецтвом та культурою.

Висока зацікавленість у специфічних соціальних групах, таких як ВПО та інваліди, відображає соціальну відповідальність та залученість у вирішенні актуальних суспільних питань. Бізнесмени, менеджери, професіонали в мистецтві та культурі також є предметом уваги деяких респондентів.

Наскільки нижчезазначені фактори сприяють Вашій діяльності (в контексті країни)?

(де 1 – зовсім не сприяють, 5 – повністю сприяють)

Розподіл відповідей на запитання:

Таблиця 1

Фактори	1	2	3	4	5
Державна культурна політика	23,53%	23,53%	23,53%	11,76%	17,65%
Державна кадрова політика	42,51%	23,95%	15,57%	8,98%	8,98%
Державне фінансування	55,29%	11,76%	7,65%	10,59%	14,71%
Державні грантові програми	56,55%	13,10%	15,48%	6,55%	8,33%
Державні освітні програми та ініціативи	37,06%	21,76%	25,88%	7,65%	7,65%
Взаємодія з органами влади	29,82%	22,22%	22,22%	12,28%	13,45%
Міжрегіональні зв'язки та партнерства	20,93%	12,21%	22,67%	26,74%	17,44%
Інформаційна підтримка у національних ЗМІ	23,53%	16,47%	27,06%	15,29%	17,65%

Таблиця 1 демонструє результати щодо впливу різних факторів на діяльність респондентів у контексті країни.

Респонденти оцінювали важливість кожного фактора за п'ятибальною шкалою, де 1 означає "зовсім не сприяють", а 5 – "повністю сприяють":

- Державна культурна політика має високий відсоток нейтральних відповідей (23,53%), але також має велику кількість відповідей, що свідчать про позитивний вплив (17,65% на "5").
- Державна кадрова політика показує, що найбільша кількість респондентів вважають її такою, що слабо впливає на свою діяльність (42,51% вибрали "1"), із помітним зменшенням відсотка при переході до високого впливу ("5" має 8,98%).
- Державне фінансування має найвищий відсоток серед тих, хто вказав, що цей фактор не сприяє їхній діяльності (55,29% на "1"), з меншою кількістю відповідей на "5" (14,71%).
- Державні грантові програми також в більшості не сприяють діяльності (56,55% на "1"), проте 8,33% відчують повний вплив ("5").
- Державні освітні програми та ініціативи розподілені більш рівномірно по всій шкалі, з найбільшим відсотком на "3" (25,88%).
- Взаємодія з органами влади також розподілена досить рівномірно, із найбільшим відсотком на "4" (26,74%).

- Міжрегіональні зв'язки та партнерства вказані як нейтральні (22,67% на "3") з непоганою кількістю позитивних відповідей (17,44% на "5").
- Інформаційна підтримка у національних ЗМІ** має найбільший відсоток у "3" (27,06%), з розподілом відповідей в інших категоріях.

Загалом, дані можна інтерпретувати таким чином: респонденти вважають, що державне фінансування, грантові програми та державна кадрова політика недостатньо сприяють їх діяльності, а взаємодія з органами влади та міжрегіональні партнерства мають трохи більший позитивний вплив.

Наскільки нижчезазначені фактори сприяють Вашій діяльності (в контексті міста та регіону)?

(де 1 – зовсім не сприяють, 5 – повністю сприяють)

Розподіл відповідей на запитання:

Таблиця 2

Фактори	1	2	3	4	5
Місцева культурна політика	22,54%	16,18%	27,75%	15,03%	18,50%
Місцеві програми підтримки	40,48%	17,86%	15,48%	11,31%	14,88%
Місцева кадрова політика	43,20%	20,71%	15,38%	8,28%	12,43%
Місцеве фінансування	49,70%	15,98%	13,61%	6,51%	14,20%
Місцеві грантові програми	62,05%	13,25%	9,64%	5,42%	9,64%
Місцеві освітні ініціативи	39,52%	17,37%	22,16%	13,17%	7,78%
Взаємодія з органами влади	30,77%	18,93%	23,67%	12,43%	14,20%
Спонсорська або меценатська допомога	31,95%	15,98%	20,12%	18,34%	13,61%
Партнерство з бізнесом	33,53%	16,77%	22,16%	15,57%	11,98%
Партнерство з неприбутковими організаціями	19,76%	13,77%	26,35%	23,35%	16,77%
Партнерство з іншими секторами	25,90%	18,67%	27,71%	18,07%	9,64%
Інформаційна підтримка у ЗМІ	9,52%	17,26%	29,76%	25,00%	18,45%
Наявність мистецьких просторів, майданчиків	13,61%	14,20%	25,44%	21,89%	24,85%
Місцева культурна політика	22,54%	16,18%	27,75%	15,03%	18,50%

- Місцева культурна політика має високий рівень нейтральних відповідей (27,75% на "3"), але також достатньо багато респондентів відчувають її позитивний вплив (18,50% на "5").
- Місцеві програми підтримки - більшість респондентів оцінили цей фактор як мало впливовий на свою діяльність (40,48% на "1"), з помітним падінням до "5" (14,88%).
- Місцева кадрова політика - більшість респондентів також оцінили цей фактор як мало впливовий (43,20% на "1"), із зниженням відсотку для "5" (12,43%).
- Місцеве фінансування є фактором з найвищим відсотком оцінок "1", що свідчить про відсутність впливу (49,70%), з меншою кількістю відповідей "5" (9,64%).

- Місцеві грантові програми: найбільше респондентів відзначили відсутність впливу (62,05% на "1"), з невеликою кількістю, хто вважає їх повністю впливовими (9,64% на "5").

Інші фактори, такі як місцеві освітні ініціативи, взаємодія з органами влади, спонсорська або меценатська допомога, партнерство з бізнесом та інші також мають схожий розподіл відповідей, де вищі значення зосереджені на нижніх позиціях шкали (1 та 2), що вказує на недостатній вплив чи відсутність підтримки.

Ця інформація може бути використана для аналізу ефективності місцевих ініціатив і політики в галузі культури, освіти та інших сфер, що стосуються діяльності респондентів. Зазначені дані можуть вказувати на потребу в оновленні або поліпшенні певних аспектів місцевого управління та ресурсів.

Чим Ви задоволені у своїй діяльності?

(де 1 зовсім не задоволений/а, 5 – повністю задоволений/а)

Розподіл відповідей на запитання:

Таблиця 3

	1	2	3	4	5
Попит серед містян на Вашу продукцію	3,49%	8,72%	27,91%	33,14%	26,74%
Суспільна значущість Вашої роботи	1,18%	5,88%	15,88%	30,59%	46,47%
Творча реалізація	1,16%	4,07%	17,44%	31,98%	45,35%
Оплата праці	33,93%	16,07%	23,81%	17,26%	8,93%
Вклад у Перемогу	3,64%	7,88%	26,06%	29,09%	33,33%

Таблиця 3 показує розподіл відповідей респондентів на запитання про задоволеність власною діяльністю, де 1 означає повну незадоволеність, а 5 – повністю задоволені.

1. Попит серед місцевих на продукцію: найбільше задоволення (33,14%) та відносна задоволеність (26,74%) вказують на те, що більшість респондентів частково або повністю задоволені попитом на їхню продукцію. Тоді як помірне незадоволення (27,91%) може вказувати на потребу в підвищенні рівня популяризації продукції серед місцевих.
2. Суспільна значущість роботи: тут спостерігається високий рівень задоволення (46,47%) та відносного задоволення (30,59%), що може свідчити про відчуття важливості своєї діяльності для суспільства з боку респондентів.
3. Творча реалізація: аналогічно попередньому показнику, більшість респондентів відчувають високу (45,35%) та відносну (31,98%) творчу задоволеність, що вказує на ефективне використання власних творчих потенціалів.

4. Оплата праці: попри те, що 33,93% респондентів повністю незадоволені оплатою праці, вищий відсоток повного (8,93%) та відносного (17,26%) задоволення може вказувати на розманітність думок з цього питання, а також на наявний дисбаланс у розподілі фінансових винагород.

5. Вклад у перемогу: на це питання більшість відповідей припадає на відносне (29,09%) та повне (33,33%) задоволення, що може свідчити про високу оцінку респондентами власного внеску в загальну перемогу та відчуття особистої значущості у цьому процесі.

Відповіді свідчать про певний оптимізм серед респондентів стосовно значущості їхньої діяльності та творчої реалізації. Однак, питання оплати праці залишається досить суперечливим та вказує на можливість економічних труднощів у сфері культури. Висока оцінка внеску в перемогу може відображати сильне відчуття громадянської відповідальності та активності, що особливо вагомо в умовах сучасних викликів.

Відповіді на запитання “З якими проблемами та труднощами ви стикаєтеся у своїй діяльності?” можна категоризувати наступним чином:

1. Фінансування та економічні умови. Багато респондентів зазначили, що недостатнє фінансування є однією з головних перешкод у їхній діяльності. Це стосується як реалізації проєктів, так і загальних умов роботи, включаючи оплату праці та покриття витрат на матеріали та обладнання.
2. Взаємодія з державними органами: існує високий рівень недовіри до державних органів та проблеми з налагодженням ефективної комунікації з ними. Респонденти вказують на корупцію, непрофесіоналізм та відсутність підтримки з боку влади.
3. Матеріально-технічне забезпечення: обмежений доступ до необхідних матеріалів, обладнання та приміщень також є важливою проблемою. Це охоплює нестачу простору для роботи, поганий стан наявних будівель та відсутність необхідної техніки.
4. Юридичні та адміністративні питання: респонденти зазначають про недосконалу правову базу, бюрократію та складнощі в оформленні документів, що ускладнює реалізацію проєктів та ведення діяльності.
5. Військові дії: особливо актуальною проблемою є вплив військових дій на діяльність у сфері культури. Це стосується як безпосередньої загрози безпеці, так і впливу війни на фінансування, доступ до локацій, скасування заходів та мобілізацію кадрів. Також важкий емоційний стан населення.
6. Кадрові питання: проблема з кадрами, зокрема відтік фахівців, недостатність кваліфікованих працівників та низька оплата праці також є значною перешкодою для розвитку сфери культури.
7. Комунікація з аудиторією: необхідність залучення аудиторії та ефективної комунікації з нею є важливим завданням для багатьох респондентів. Це охоплює проблеми з рекламою, інформуванням про події та взаємодією з глядачами.

8. Освітня діяльність: проблеми в сфері освіти, зокрема, недостатнє фінансування, відсутність адекватних умов для навчання та низький рівень залучення молоді до культурних заходів також висвітлюються респондентами.

Для подолання цих проблем, можна запропонувати наступні рекомендації:

1. Підвищення ефективності та диверсифікація фінансування: збільшення державного та місцевого бюджету на культуру, вимірювання ефективності його використання, пошук додаткових джерел фінансування, таких як гранти та меценатство.
2. Спрощення адміністративних процедур: мінімізація бюрократії та спрощення процесу отримання дозволів та ліцензій для проведення культурних заходів.
3. Підтримка кадрів: розробка програм підтримки та стимулювання кадрів у сфері культури, включаючи підвищення заробітної плати, надання можливостей для професійного розвитку та створення умов для повернення фахівців.
4. Розвиток інфраструктури: інвестування в розвиток культурної інфраструктури, включаючи ремонт і будівництво нових приміщень, закупівлю обладнання та матеріалів.
5. Залучення аудиторії: розробка ефективних стратегій маркетингу та комунікації для залучення різних груп аудиторії, використання цифрових технологій для просування культурних подій.
6. Підтримка освіти: підвищення рівня освіти у сфері культури, створення додаткових освітніх програм та курсів, спрямованих на розвиток креативних навичок та залучення молоді до культури.

Ці категорії можуть служити основою для аналізу та планування подальших дій щодо підтримки та розвитку сектора культури, визначення пріоритетів у розв'язанні нагальних проблем.

На запитання: **“Чи маєте Ви/Ваша організація нездійсненні культурні проєкти через нестачу необхідних умов?”** переважна більшість респондентів відповіли позитивно, а саме, 85% обрали відповідь “так”, відповідно лише 15% не зіткнулись з такими проблемами.

Первинна систематизація відповідей на запитання: “Чого не вистачає для розвитку Вашої діяльності в контексті країни (Ваші потреби)?” виглядає наступним чином:

1. Фінансові потреби:

- Недостатнє фінансування культурних проєктів: "На культуру виділяються мізерні кошти", "Збільшення заробітних плат у сфері музичного виконавства".
- Потреба в грантах: "Фінансування та інформаційна підтримка у ЗМІ".
- Обмеження фінансових ресурсів: "Коштів; фінансування творчих проєктів".

2. Приміщення та інфраструктура:

- Недоліки умов праці: "У старій будівлі не вистачає місця для поповнення новою архівної інформацією".
- Необхідність розвитку культурних площ: "Не вистачає галерей та музеїв обласного та районного значення".
- Обладнання та матеріали: "Інколи не вистачало світла - приходилося відмінати заходи".

3. Кадрові ресурси:

- Нестача висококваліфікованих спеціалістів:

Відтік кадрів: "Молодь не має змоги достойно реалізовувати себе в своїй країні та виїздить".

4. Комунікація та влада:

- Необхідність діалогу з владою: "Комунікації з боку влади; прислухання влади до потреб спеціалістів".
- Відсутність відкритого обговорення з владою: "Все обмежується суто декларативними речами", "Не вистачає законодавчої підтримки".
- Залученості міста у відновленні унікального музею для дітей і дорослих та інформаційної підтримки в близьких містах Південного регіону.

5. Політика та стратегія розвитку:

- Відсутність стратегічного планування: "А концепція маленьких справ не працює на такому рівні і масштабі".

6. Брак інформації про події в Одесі:

- "Адекватне висвітлення подій, що відбуваються в Одесі. Таке відчуття, що культура є лише у Києві та на західній частині України. А Одеса вкрай погано висвітлена. Є негативні стереотипи, пов'язані з сприйняттям Одесі".

7. Підтримка та розвиток культури:

- Підтримка арт ініціатив: "Не вистачає програм підтримки арт ініціатив та артистів"
- Необхідність міжнародних культурних зв'язків: "Не вистачає перемог у війні. Оскільки через воєнні дії багато співгромадян виїхали"

8. Брак оцифрованих матеріалів: "Недостатньо відкритих джерел інформації - надзвичайно обмежена кількість оцифрованих документів", "Дуже чекаю тотальної діджиталізації".

Окремо варто звернути увагу, що питання про перемогу згадується кілька разів серед відповідей респондентів. Для багатьох учасників опитування перемога у війні та наступний мир є найважливішою умовою для розвитку їхньої діяльності. Це не тільки контекст політичних та соціальних умов країни, але й вплив на емоційний стан та можливості для реалізації культурних проєктів.

- "Не вистачає перемог та миру"
- "Війна... До війни питання фінансування було дуже гострим, напевно після Перемоги це буде теж дуже гострим питанням для існування фестивалю"
- "Основна моя потреба, мрія, якщо хочете - це перемога над ворогами-орками. Коли ми переможемо, все образується"
- "Перемоги у війні, Світу та економічного зростання в Україні"

- *"Не вистачає перемог у війні. Оскільки через воєнні дії багато співгромадян виїхали або до інших регіонів або за кордон. Ситуація з обстрілами Одеси не сприяє залученню українських туристів з інших міст"*

Ці цитати підкреслюють, що завершення війни та утвердження миру є першочерговими потребами для сталого розвитку культури і культурної діяльності в країні.

Аналіз відповідей на запитання "Чого не вистачає для розвитку Вашої діяльності в контексті міста та регіону?" можна узагальнити наступним чином:

- **Фінансування:** більшість респондентів висловлюють значну потребу в фінансовій підтримці для реалізації мистецьких проєктів, зокрема, для організації концертів, фестивалів та інших культурних заходів. Підкреслюється важливість приваблення іноземних та українських артистів та відсутність коштів на придбання обладнання та розвиток культурної інфраструктури.
- **Кадрові ресурси:** відзначається недолік кваліфікованих фахівців через низькі заробітні плати та міграцію талановитої молоді за кордон у пошуках кращих можливостей для розвитку кар'єри.
- **Підтримка з боку держави:** є запит на збільшення уваги та підтримки з боку державних органів, зокрема, щодо культурної політики та підтримки художників та письменників. Респонденти вказують на недосконалість законодавчої бази та відсутність дієвих програм підтримки культурної діяльності. Окремо вказують на високий рівень корупції місцевої влади, що викликає недовіру до неї та небажання співпрацювати.
- **Інформаційна підтримка:** висловлюється необхідність в підвищенні рівня інформування та популяризації культурних подій, зокрема, через ЗМІ. Є потреба в більшій видимості культурних ініціатив, особливо в регіонах. Також зазначається відсутність якісної комунікації між державними інституціями та ЗМІ.
- **Простір для діяльності:** вказується на відсутність адекватних просторів для проведення культурних заходів та необхідність в організації доступного простору з відповідними умовами.
- **Культурна політика та децентралізація:** відчувається необхідність в сучасному підході до культурної політики на державному рівні з урахуванням потреб митців та децентралізації управління культурою.
- **Мир та безпека:** респонденти виражають гостру потребу в мирі та стабільності, що є передумовою для розвитку культури та мистецтва. Окремо вказується потреба в наявності безпечних локацій/бомбосховищ.

Основними бар'єрами для розвитку культурної сфери є недостатність фінансових та кадрових ресурсів, недоліки у державній підтримці та законодавчій базі, загальна політична та економічна нестабільність, яка викликана воєнними діями.

Відновлення та розвиток культурного життя потребує комплексного підходу, зокрема, залучення приватного сектору, міжнародної підтримки та більш ефективного діалогу між мистецькою спільнотою та органами влади. Культура та мистецтво є ключовими для національної ідентичності та міжнародного іміджу України, тому потребують пріоритетного розгляду на всіх рівнях управління.

Візії організації респондентів на період до 10 наступних років можна об'єднати в наступні ключові категорії:

Розвиток та популяризація культурних ініціатив: багато респондентів зосереджені на популяризації та розвитку різноманітних культурних проєктів, включаючи фестивалі, вистави та музейні події.

Розвиток культурних інституцій: створення та розвиток музеїв, арт центрів, культурних хабів. Реконструкція та капітальний ремонт приміщень.

Освітня діяльність: підкреслюється важливість освітніх ініціатив, включаючи створення освітніх центрів, розвиток інклюзивної освіти та взаємодію з навчальними закладами, відкриття додаткових класів та приміщень для навчання.

Міжнародна/регіональна співпраця та обмін досвідом у культурній сфері: наголошується на важливості міжнародних культурних зв'язків і обміну досвідом для підвищення міжнародного іміджу та промоції культурних досягнень України.

Співпраця з державними структурами: вказується на потребу підтримки з боку держави та місцевої влади в реалізації культурних проєктів.

Інфраструктурний розвиток: окремі відповіді наголошують на необхідності розвитку інфраструктури для культурної діяльності, такої як приміщення для заходів, сучасне обладнання тощо.

Відновлення та підтримка після війни: велика увага приділяється візіям, що стосуються відновлення культурної сфери після війни та підтримки постраждалих регіонів і громад.

Створення та розвиток контенту: респонденти планують створення культурного контенту, який би підтримував, розвивав та популяризував українську ідентичність та культуру.

На підставі аналізу відповідей респондентів можна зробити висновок, що існує велика зацікавленість у розвитку та популяризації культурних ініціатив в Україні. Респонденти вбачають важливість таких ініціатив у підтримці та розвитку української культури та ідентичності. Вони акцентують на необхідності розвитку освітніх ініціатив, співпраці з міжнародними партнерами та підтримці з боку держави та місцевої влади.

Також вказується на важливість інфраструктурного розвитку для забезпечення можливостей для культурної діяльності та відновлення культурної сфери в постраждалих регіонах після війни. Важливим є створення культурного контенту, який би підтримував та розвивав українську ідентичність.

Підходи, напрями та заходи, які передбачає візія респондентів. Що саме потрібно робити для її реалізації у наступні 10 років, на думку стейкхолдерів?

Відповіді категоризовані наступним чином:

Співпраця з місцевою владою та іншими організаціями:

Ця категорія відображає важливість залучення місцевої влади та інших організацій для реалізації культурних ініціатив та проєктів.

- "Знайти порозуміння з органами міської влади, щоб вони побачили, що рок-гурти потрібні слухачам і треба розвивати фестиваль"
- "Допомога місцевої влади в обладнанні майстерень матеріалами для створення сучасних цікавих затребуваних художніх творів"
- "Співпраця з державними та суспільними організаціями щодо реалізації власних прагнень. Розширення міжнародної співпраці"
- "Тісна співпраця музеїв, НГО, бізнесу та влади над цифровим збереженням та відновленням спадщини"

Фінансування та ресурси:

Ця категорія підкреслює необхідність стабільного фінансування та ресурсів для підтримки та розвитку культурних проєктів.

- "Систематична та наполеглива робота. Систематичне фінансування"
- "Для реалізації моєї візії необхідно: постійно здійснювати творчу діяльність у обраних пріоритетних напрямках. І бажано мати для цього підтримку"
- "Потрібно комунікація з потенціальними партнерами проєктів, меценатами, фондами, грантовими організаціями"

Розвиток культурних ініціатив:

Ця категорія висвітлює ідеї створення нових сучасних культурних просторів, фестивалів, виставок та інших мистецьких проєктів.

- "Створення мережі центрів української книги в усіх великих громадах регіону"
- "Розвиток колаборацій з українськими художніми ВНЗ, та зарубіжними"
- "Належно фінансувати культурні проєкти, звертати увагу, реагувати на пропозиції неприбуткових організацій"
- "Створення сучасних просторів. Дитяча бібліотека має стати додатковим центром навчання та розвитку"

Освіта та навчання:

Ця категорія акцентує на важливості освіти та навчання в культурній сфері, розвитку мистецької освіти та підтримці молодих талантів.

- "Утримання професійних кадрів (викладачів), підтримка молодих викладачів, міжнародна співпраця"
- "Удосконалення дистанційної мистецької освіти в умовах військового стану".
- "Моя візія, яка обмежена освітньою оптикою, передбачає створення комплексу різноманітних освітньо-культурних майданчиків в м. Одеса"
- "Окрема неформальна освітницька програма з містознавства для школярів Одеси"

Популяризація культури:

Ця категорія охоплює ідеї щодо популяризації культури через різноманітні заходи, фестивалі, виставки та рекламні кампанії.

- "Популяризація урбанізму, партисипації тощо"
- "Проведення фестивалів з залученням місцевих класичних колективів"

- *"Популяризація та широка реклама українського мистецтва, зокрема мистецької освіти"*
- *"Розроблення нових типів екскурсійних програм з опорою на новітній міф Одеси"*
- *"Створення проєкту, розвиток інфраструктури навколо нього, просування цього проєкту в медіа"*

Технологічний розвиток:

Ця категорія висвітлює важливість інтеграції сучасних технологій у культурну діяльність, зацифрування та розвиток цифрових платформ.

- *"Пошук нових форм для виготовлення цікавого візуального контенту (лайфві історії, документалістика)"*
- *"Оцифровування книжкового фонду. Залучення фахівців. Реорганізація бібліотечного простору"*
- *"Використовуємо новітні технології: Інтегруємо сучасні технології у навчальний процес, забезпечуємо доступ до цифрових ресурсів та інструментів для творчого вираження"*
- *"Нас цікавить в довгостроковій перспективі дослідницька та мистецька колаборація на перетині цифрових технологій обстеження, виробництва та представлення культурних цінностей"*

Збереження культурної спадщини:

Ця категорія підкреслює необхідність охорони та реставрації культурної спадщини, розвитку музеїв та архівів.

- *"Створення культурно-мистецьких ЗМІ, друк письменницької публіцистики, підтримка музеїв, охорона пам'яток тощо"*
- *"Розроблення нових типів екскурсійних програм з опорою на новітній міф Одеси"*
- *"Продовження діяльності щодо збереження культурної спадщини"*
- *"Зробити реставрацію пам'яток архітектури міста Одеси та постійно працювати для розвитку міста та його культурного рівня, щоб ми стали культурною столицею світа, наприклад)"*

Інклюзивність та доступність:

Ця категорія акцентує на важливості забезпечення інклюзивності та доступності культурних заходів та просторів для всіх верств населення.

- *"Створення сучасних просторів. Дитяча бібліотека має стати додатковим центром навчання та розвитку"*
- *"Розробка стратегій просування читання, які залучають дітей до книг та літературних заходів"*
- *"Забезпечення доступності та інклюзивності для всіх дітей незалежно від їхньої етнічної приналежності, статі, здібностей чи соціального статусу"*

Цитати, які не належать до вищезазначених категорій, але заслуговують на увагу:

- *"Закінчити війну перемогою України! Збільшення інформаційних потужностей, покращення якості професійної освіти"*
- *"Не припиняти свою діяльність у найважчих умовах сьогодення, допомагати наблизити перемогу"*
- *"Знати де і що планується, побачити і зафіксувати швидко і якісно, описати, розмістити на своїх та інших ресурсах, які зможуть побачити зацікавлені люди"*

Ці цитати відображають загальні прагнення до миру, стійкості та активної громадянської позиції у важких умовах, а також важливість оперативного інформування громадськості про культурні події та ініціативи.

У відповідях респондентів також є кілька неочікуваних або менш традиційних пропозицій, які вирізняються своєю оригінальністю або специфічністю:

- Використання Катушок Тесли у наукових шоу: *"Створюємо нові сценарії наукових шоу із залученням Унікальних Катушок Тесли"*. Це свідчить про бажання інтегрувати сучасні технології та наукові досягнення в культурні заходи, щоб зробити їх більш захопливими та інноваційними.
- Створення нотної збірки (партитура-артбук) для патріотичного виховання дітей: *"Також планується підготовка до видання та друк книги-альбому фестивалю "Фестиваль і війна", в якій буде відображена діяльність українських та іноземних митців, учасників фестивалю за період війни, відображена "зброя" українських митців за допомогою якої посилювалась моральна стійкість та незламність волі до перемоги та інша інформація, яка узагальнює досягнення учасників фестивалю у боротьбі проти російських окупантів в їх історичному значенні"*. Це показує прагнення до використання культури та мистецтва як засобу патріотичного виховання та формування громадянської позиції.
- Розробка інструкцій по взаємодії з клієнтом із порушенням зору: *"розробка інструкцій по взаємодії з клієнтом із порушенням зору; адаптація простору і пропонованої продукції під потреби такого відвідувача"*. Це свідчить про увагу до інклюзивності та доступності культурних заходів для осіб з особливими потребами.

Ці пропозиції відображають різноманітність підходів до розвитку культури, включаючи інноваційні технології, патріотичне виховання та інклюзивність.

Окрім вищезазначених, існують інші "цікавинки" у відповідях респондентів, які виділяються своєю оригінальністю:

1. Співпраця з космічними агенціями: *"Реалізація проєктів спільно з Європейським космічним агентством та NASA"*. Це показує несподіваний підхід до інтеграції культури та космічних досліджень, що може відкрити нові горизонти для культурних ініціатив.
2. Використання віртуальної реальності для історичних реконструкцій: *"Створення VR-платформи для віртуальних екскурсій історичними місцями Одеси"*. Це підтверджує вищеописане бажання респондентів використовувати сучасні технології для занурення в історію та культуру міста.
3. Розвиток арттерапії для військових: *"Організація арттерапевтичних програм для військовослужбовців та їхніх сімей"*. Це демонструє усвідомлення ролі мистецтва у психологічній реабілітації та підтримці людей, які пережили травматичні події.

Ці цитати свідчать про креативний та інноваційний підхід до розвитку культури, з акцентом на використанні сучасних технологій, соціальну відповідальність та пошук нових форм взаємодії з аудиторією.

Аналіз відповідей респондентів щодо їх візії на 10 років виявляє комплексний підхід до розвитку культурного простору, що охоплює широкий спектр аспектів - від співпраці з органами влади до технологічного розвитку.

Ключовим фактором успіху визначається ефективна взаємодія з місцевою владою та іншими організаціями для реалізації культурних ініціатив. Стабільне фінансування, систематичне забезпечення ресурсами та активне залучення меценатів та грантових організацій виступають як неодмінні компоненти для підтримки та розвитку культурних проєктів. Освітні програми, спрямовані на

розвиток мистецької освіти та підтримку молодих талантів, а також популяризація культури через різноманітні заходи, включаючи фестивалі, виставки та рекламні кампанії, визначаються як важливі напрямки діяльності.

Технологічний розвиток, зокрема, використання цифрових технологій у культурній діяльності та зацифрування книжкових фондів, сприяє модернізації культурного середовища. Збереження культурної спадщини, реставрація пам'яток та розвиток музеїв та архівів також відіграють ключову роль у збереженні історико-культурної ідентичності. Інклюзивність та доступність культурних заходів та просторів для всіх верств населення вказують на схильність до створення відкритого культурного середовища.

В цілому, відповіді респондентів підкреслюють необхідність інтегрованого підходу до розвитку культури, що поєднує співпрацю, фінансування, освіту, популяризацію, технологічний розвиток та збереження спадщини в умовах сучасних викликів.

Позитивні зміни, які очікують цільову аудиторію, у разі здійснення візії респондентів.

Культурний розвиток і відновлення ідентичності:

- "Цільова аудиторія отримає якісний національний театральний продукт"
- "Формування нової системи цінностей, основ цифрової грамотності, розкриття творчого потенціалу"
- "Вмотивованість до власної участі у прогресивному відновленні країни"
- "Культурний розвиток, натхнення, можливість збільшити кількість зацікавлених людей, які хотіли б познайомитися з єврейською культурою"
- "Світ спілкується мовою мистецтва, на мій погляд, сьогодні це може стати тим інструментом задля єднання людей, але треба вести діалог, а не Монолог. Через попит створювати заходи, які будуть не тільки корисними та культурними, але й національно загальними, для нації та майбутнього"

Інклюзивність та доступність культури:

- "Профілактика суїцидів, соціалізація маломобільних верств населення"
- "Світ спілкується мовою мистецтва... для митця мистецтво - це сенс життя"
- "Людина буде примушена зрозуміти, що культура - це основа, на якій існує життя сучасного суспільства"

Збільшення освітнього та культурного потенціалу:

- "Освітні програми та резиденції... збільшення кількості глядачів"
- "Популяризація в світі української культури"
- "Людина буде примушена зрозуміти, що культура - це основа, на якій існує життя сучасного суспільства, тому що асиміляція у площину культури, історії та традицій формує свободомислячу та інтелігентну особистість"
- "Проведення культурних заходів в містах дозволить виявляти таланти і запрошувати їх на навчання. А це нові імена. І не тільки в Одесі, а й в усьому світі"

Міжкультурна комунікація та обмін:

- "По перше, зміцніє взаємодія між народами"
- "Чим більше культури для мас, тим більше користі для суспільства"
- "Сформується навичка до критичного мислення, розуміння історичного контексту"

Підвищення культурної привабливості міста:

- *"Вихід на інший рівень культури у європейських масштабах"*
- *"Зміни у сприйнятті Одеси як імперського і проросійського міста"*
- *"Економічний розвиток регіону"*
- *"Нація будет здоровой и счастливой, вырастет туризм, Украинскую кухню узнают во всем мире, начнут уважать и признавать"*

Сприяння розвитку творчості та інновацій:

- *"Формування кругозору щодо різноманітного життя в Одесі в усі часи"*
- *"Наявність привабливого іміджу Одеси як культурного хаба"*
- *"Створення умов для перемикання мислення батьків та дітей на нейтральні психосоціальні реакції"*

Збереження культурної спадщини, культурна спадщина як інструмент соціального розвитку, культурна спадщина як засіб відновлення після кризи, важливість культурної спадщини для соціальної ідентичності:

- *"Суспільство буде більш долучено до культурної ідентичності через спадщину, котру буде легше рефлексувати"*
- *"Збереження безцінних пам'яток є критично важливим для збереження історичної ідентичності"*
- *"Люди змінять свою думку стосовно культурної спадщини та зрозуміють, що це щось круте, нове та дуже затребуване"*
- *"Реалізація візії оживить культурний ландшафт, збільшуючи її естетичну та історичну цінність, що сприятиме зростанню гордості та приналежності серед мешканців"*
- *"Візія передбачає зміцнення громадської свідомості щодо важливості збереження історичного насліду міста, зокрема, її унікальної архітектури"*
- *"Цільова аудиторія проекту - це як місцеві жителі, так і туристи, історики, архітектори та всі зацікавлені особи - зможуть глибше пізнати культурну спадщину міста"*
- *"Вільна незалежна європейська країна, де повага до культурної спадщини гармонійно поєднана з потужним розвитком сучасного мистецтва"*
- *"Формування усної візуальної та писемної історії міста та збереження культурної спадщини"*
- *"Економічне зростання в Україні та добробут громадян дасть можливість розвивати освіту та культуру"*

Аналіз відповідей показує, що велика увага приділяється не лише фізичному збереженню культурної спадщини, а і її значенню для соціальної ідентичності, відновленню та розвитку суспільства.

Існує розуміння того, що культурна спадщина відіграє найголовнішу роль у формуванні національної свідомості та може бути каталізатором соціального зміцнення в умовах чинних викликів. Підтримка та залучення громадськості в процеси збереження та розвитку культурної спадщини може сприяти загальному розвитку та відновленню країни.

Продовжуючи аналіз, можна виділити деякі відповіді, які вимагають окремої уваги та, можливо, подальшого дослідження:

Проблематика соціального впливу:

- Передбачається значне підвищення обізнаності аудиторії щодо історичних та культурних особливостей Одеси та області, що може сприяти соціальній інтеграції та культурному обміну.

Психосоціальна адаптація:

- Порушено питання створення умов для психологічної адаптації через культурні події, що є дуже важливим у контексті воєнних дій та загального соціального напруження.
- Вплив на інфраструктуру та економіку:
- Очікується, що зміни в культурному середовищі приведуть до створення нових робочих місць, збільшення туристичного потоку та покращення економічної ситуації.

Ці відповіді вказують на глибоке розуміння зв'язку між культурою і соціально-економічним розвитком, а також на необхідність розробки програм, які враховують психологічний комфорт та інтеграційні процеси в суспільстві.

З урахуванням цих факторів, можна дати наступні рекомендації для розвитку культурної стратегії:

1. Зосередитися на розробці програм інклюзивної культури, що включають різні соціальні групи, особливо ті, які зазнали найбільших втрат чи змін через соціальні або економічні кризи.
2. Сприяти культурному обміну між регіонами, що збільшить взаєморозуміння та соціальну згуртованість.
3. Підтримувати створення та розвиток інфраструктурних проєктів, які покращують доступність культурних заходів та їх видимість, таким чином стимулюючи економічне зростання.

Ці рекомендації мають на меті створити баланс між культурним розвитком та соціальним добробутом, що своєю чергою сприятиме сталому розвитку міста та покращенню якості життя його жителів.

Які епохи, на Вашу думку, є найбільш визначальними в історії Одеси? (%)

Розподіл відповідей на запитання:

Мал.5

Нагадаємо, що переважна більшість респондентів (51%) належать до вікової групи 40-49 років. Це має значний вплив на інтерпретацію даних, оскільки люди цього віку могли безпосередньо відчувати вплив історичних подій, що відбувалися в кінці XX століття, як-то розпад Радянського Союзу, набуття незалежності Україною та початок її пострадянської трансформації. Ці події могли викликати у них глибше розуміння значення різних історичних епох для формування сучасної ідентичності Одеси.

Також варто зазначити, що 38% респондентів належать до вікової групи 50-59 років, а 34% – до вікової групи 60-69 років, що також є значною частиною вибірки і **підкреслює важливість історичного досвіду старших поколінь у формуванні історичної пам'яті**. Вікова група 70 років та старші становить 17%, що додає глибину історичної перспективи до аналізу.

Натомість молодь (вікова група 18-29 років) становить лише 4,5% від усієї вибірки, що може свідчити про меншу репрезентативність їхніх поглядів у загальному розрізі опитування.

Розуміння цих вікових груп допомагає пояснити, чому більшість респондентів вважають всі епохи однаково важливими – це може відображати більш зрілий, рефлексивний підхід до історії, що характерний для середнього і старшого віку, а також свідомість зв'язку між історичним минулим та сучасним станом міста і держави. Ця інформація важлива для подальшого аналізу та для розробки подальших стратегій.

Які з нижченаведених особистостей у Вас найбільше асоціюються з Одесою? (%)

Розподіл відповідей на запитання:

Мал. 6

Дюк де Рішельє (74,7%) очолює список з значною перевагою, відображаючи його величезний вплив на ідентичність міста.

Григорій Маразлі (50%) також має важливе місце в серцях опитаних.

Михайло Жванецький (43,3%), відомий своїм гумором, та Ісаак Бабель (36,5%), який відомий своїми літературними творами, є ключовими фігурами в культурному пантеоні Одеси.

Творчий дует Ілля Ільф та Євген Петров (33,1%) відомий своїми сатиричними романами, а Леонід Утьосов (29,8%) заслужив своє місце завдяки музичним внескам.

Олександр Ройтбурд (24,2%) та Кіра Муратова (20,8%) відзначаються своїми досягненнями в області візуального та аудіовізуального мистецтва.

Борис Литвак (17,4%), Володимир Жаботинський (16,9%), Ілля Мечников (16,3%), Олександр Довженко (15,7%) і Володимир Філатов (14%) також мають помітну частку відповідей.

Михайло Водяний (11,2%) та Валентин Катаєв (9,6%) залишають свій слід в історії Одеси.

Леся Українка (7,9%), Мішка Япончик (6,2%) і Сергій Уточкін (6,2%) мають своїх прихильників. Василь Василько (3,9%) та Анна Ахматова (2,8%) замикають список, продемонструвавши, що їхні імена також мають важливе значення для культурного образу Одеси.

Нижче наведені твердження, які можна почути про Одесу. Оцініть, наскільки Ви погоджуєтесь з цими твердженнями від 1 до 5.

(де 1 – зовсім не погоджуюсь, 5 – повністю погоджуюсь)

Розподіл відповідей на запитання:

Таблиця 4

Твердження	1	2	3	4	5
"Одеса-мама"	22,54%	12,14%	17,92%	9,25%	38,15%
Місто моря та сонця	0,58%	5,81%	14,53%	19,77%	59,30%
Місто – морський порт	2,33%	5,81%	21,51%	20,35%	48,26%
Місто-герой	8,33%	11,31%	20,83%	14,88%	44,64%
Місто шахраїв та контрабандистів	38,79%	30,30%	15,76%	9,09%	6,06%
Місто партизанської слави	19,75%	30,25%	25,93%	9,26%	14,81%
Місто торгівлі та підприємництва	1,18%	5,33%	15,98%	31,36%	46,15%
Місто митців та музикантів	1,73%	2,31%	12,14%	21,97%	61,85%
Місто творчих та креативних людей	0,58%	3,49%	11,05%	19,77%	65,12%
Місто красивої та історичної архітектури	0,58%	5,23%	11,05%	24,42%	58,72%
Місто, зручне для життя	5,92%	12,43%	24,26%	29,59%	27,81%
Місто смачної їжі та гарних ресторанів	1,18%	7,06%	18,82%	27,06%	45,88%
Місто туризму та гарного відпочинку	2,34%	10,53%	25,15%	22,81%	39,18%
Місто молоді та студентів	3,61%	12,05%	29,52%	30,72%	24,10%
Місто науковців та винахідників	4,17%	17,86%	33,33%	23,21%	21,43%
Місто волонтерства та громадської активності	3,03%	8,48%	29,09%	29,70%	29,70%

Одеса – столиця гумору	4,17%	11,90%	21,43%	19,64%	42,86%
Одеса – “Перлина у моря”	11,38%	11,98%	19,16%	10,18%	47,31%
Одеса – єврейське місто	12,73%	23,03%	32,73%	22,42%	9,09%
Одеса – проросійське місто	58,79%	30,30%	7,88%	0,61%	2,42%
Одеса – мультикультурне місто	1,15%	4,02%	12,64%	21,84%	60,34%
Одеса – українське місто	1,19%	7,14%	14,88%	24,40%	52,38%
Одеса – безтурботне та розслаблене місто	13,69%	21,43%	28,57%	22,02%	14,29%
Одеса – місто з особливою локальною культурою	3,61%	9,04%	19,88%	22,89%	44,58%
Одеса – толерантне та гостинне місто	2,37%	7,69%	23,08%	26,63%	40,24%
Одеса – місто бруду та занедбаної архітектури	19,39%	27,88%	24,24%	18,79%	9,70%
Одеса – місто снобізму та пафосу	32,93%	25,75%	22,16%	12,57%	6,59%
Одеса – аполітичне місто	29,52%	24,10%	26,51%	15,06%	4,82%
Одеса – місто корупції та криміналу	21,56%	19,16%	30,54%	20,96%	7,78%
Одеса – безбар'єрне місто	31,48%	27,78%	24,07%	10,49%	6,17%
Одеса – культурна столиця	6,55%	16,67%	26,19%	22,02%	28,57%

Місто творчих та креативних людей: повністю погоджуються 65,12%. Респонденти визнають місто як місце, де панує творчий дух і інновації.

Місто митців та музикантів: повністю погоджуються 61,85%. Це підкреслює роль Одеси як культурного осередку.

Одеса – мультикультурне місто: повністю погоджуються 60,34%. Висока згода з цим твердженням віддзеркалює багатонаціональний склад та різноманіття міста.

Місто моря та сонця: повністю погоджуються 59,30%. Це вказує на те, що для багатьох Одеса асоціюється з прибережним відпочинком і яскравими сонячними днями.

Місто красивої та історичної архітектури: повністю погоджуються 58,72%. Це відображає визнання унікального архітектурного стилю та історичного спадку міста.

Одеса – українське місто: повністю погоджуються 52,38%. Важлива кількість респондентів відчувають сильний національний зв'язок з Одесою.

Одеса – “Перлина у моря”: повністю погоджуються 47,31%. Респонденти висловлюють високу згоду з деяким романтичним образом міста.

Місто торгівлі та підприємництва: повністю погоджуються 46,15%. Одесу бачать як важливий економічний та бізнес-центр. Місто смачної їжі та гарних ресторанів: повністю погоджуються 45,88%. Одесу цінують за її кулінарну культуру та якісну їжу.

Одеса – місто з особливою локальною культурою: повністю погоджуються 44,58%. Респонденти визнають унікальність місцевої культури Одеси.

Місто-герой: повністю погоджуються 44,64%. Респонденти віддають шану історичному значенню Одеси та її стійкості в складні часи.

Одеса – толерантне та гостинне місто: 44,58%.

Місто туризму та гарного відпочинку: погоджуються 39,18%. Твердження підкреслює туристичну привабливість Одеси.

“Одеса-мама”: повністю погоджуються 38,15%. Це твердження має високий відсоток погодження, що свідчить про сильні емоційні та сентиментальні зв'язки респондентів з містом.

Лише 2,4% повністю згодні із твердженням, що Одеса – проросійське місто.

Вищезазначені показники відображають глибоку прихильність до багатшарової ідентичності Одеси, яка включає історичну спадщину, культурну різноманітність, місцеві традиції, а також її статус як значущого туристичного та культурного центру.

Що, на Вашу думку, потрібно зробити з культурною спадщиною часів Російської імперії та Радянського союзу? Наскільки за п'ятибальною шкалою Ви погоджуєтесь з наступними твердженнями?

(де 1 – зовсім не погоджуюсь, 5 – повністю погоджуюсь)

Розподіл відповідей на запитання:

Таблиця 5

Твердження	1	2	3	4	5
Варто позбутися всіх символів радянського минулого	25,44%	17,16%	17,75%	13,61%	26,04%
Варто позбутися всіх символів російського минулого	29,70%	21,21%	23,03%	7,27%	18,79%
Варто всі пам'ятки та символи перемістити в музей	27,54%	17,96%	14,97%	13,17%	26,35%
Варто залишити тільки ті пам'ятки, що пов'язані з діями, що жили та працювали в місті	15,66%	15,66%	27,11%	16,27%	25,30%
Варто залишити тільки ті пам'ятки, які становлять мистецьку та історичну цінність	9,64%	11,45%	24,70%	15,66%	38,55%
Варто позбутися пам'яток, що містять антиукраїнську символіку, лозунги, мету встановлення	9,58%	5,99%	8,98%	20,36%	55,09%
Питання щодо кожної пам'ятки має вирішуватися окремо із залученням широкого кола громадськості та експертів	5,26%	7,02%	12,28%	12,87%	62,57%
Варто залишити всі пам'ятки і показувати історію такою як є, нічого не перекидати	19,30%	16,96%	22,81%	11,11%	29,82%
Не змінювати нічого в межах об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	13,45%	9,94%	22,22%	12,28%	42,11%

- 26,04% повністю погоджуються, що варто позбутися всіх символів радянського минулого. При цьому ще 25,44% категорично не погоджуються з цим твердженням.
- Варто позбутися всіх символів російського минулого: третина респондентів (29,70%) категорично не погоджуються з таким варіантом, майже стільки ж (27,54) повністю проти твердження: варто всі пам'ятки та символи перемістити в музей.
- Варто залишити тільки ті пам'ятки, що пов'язані з діячами, що жили та працювали в місті: 25,30% висловили повну згоду з думкою, що лише пам'ятники особам, які мали прямий зв'язок з містом, варто зберігати.
- Варто залишити тільки ті пам'ятки, які становлять мистецьку та історичну цінність: 38,55% з цим повністю згодні.
- Слід позбутися тих пам'ятників, що містять антиукраїнську символіку, що має встановлюватися: 55,09% цілком підтримують ідею видалення пам'ятників з антиукраїнською символікою.
- Питання щодо кожної пам'ятки має вирішуватися через громадське обговорення кола громадськості та експертів: 62,57% абсолютно згодні з тим, що будь-яке рішення щодо пам'ятників має прийматися після обговорення з громадськістю та експертами.
- Варто залишити всі пам'ятки і показувати історію такою, як є, нічого не перекручувати: 29,82% респондентів повністю погоджуються з необхідністю збереження всіх пам'яток і чесного представлення історії, підкреслюючи важливість автентичного зображення історичних фактів.
- Не змінювати нічого в межах об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО: великий відсоток (42,11%) респондентів повністю погоджуються з тим, що в об'єктах, що є частиною всесвітньої спадщини, не повинно бути змін. Це показує сильну підтримку ідеї збереження культурної спадщини і пам'яток, визнаних важливими на міжнародному рівні.

На основі аналізу даних в Таблиці 5 можна зробити узагальнений висновок, що суспільна думка щодо культурної спадщини Російської імперії та Радянського союзу у місті проявляється у різноманітних поглядах.

Високий рівень згоди з пропозицією про громадське обговорення рішень, щодо пам'ятників (62,57%), відображає тенденцію до демократизації процесу прийняття рішень у культурному просторі. Це вказує на бажання громадськості мати вагу в дискурсі, який формує історичну наративність і впливає на культурну спадщину.

Підтримка ідеї неприйнятності антиукраїнської символіки в пам'ятниках (55,09%) відображає загальнонаціональні прагнення до декомунізації та деімперіалізації простору, що відповідає сучасним національним і культурним орієнтирам.

Також відносно високий відсоток повної згоди з необхідністю збереження історичної автентичності (29,82%) і захисту об'єктів ЮНЕСКО (42,11%) свідчить про розуміння важливості збереження історичного спадку як елемента міжнародної спадщини та частини глобальної культури.

Ці результати можна інтерпретувати як прояв суспільної свідомості, яка прагне збалансувати збереження історичної спадщини з актуалізацією національної ідентичності. Така ситуація вимагає від влади та культурних інституцій

чутливого підходу до управління культурною спадщиною, враховуючи динамічні зміни у суспільних настроях та політичному кліматі.

Які позитивні риси Ви бачите у поточному стані культури в Одесі?
(де 1 – дуже низька оцінка, 5 – дуже висока)

Розподіл відповідей на запитання:

Таблиця 6

Позитивні риси	1	2	3	4	5
Творчий потенціал культурної спільноти	1,72%	8,05%	16,67%	36,21%	37,36%
Інтелектуальний рівень культурної спільноти	1,74%	8,14%	27,91%	37,21%	25,00%
Естетичний рівень культурних продуктів	3,51%	13,45%	38,60%	31,58%	12,87%
Художня якість культурних продуктів	1,76%	11,18%	34,71%	38,82%	13,53%
Зацікавленість мистецтвом серед мешканців	8,05%	19,54%	34,48%	26,44%	11,49%
Інновації та сучасні технології в культурі	10,59%	22,35%	44,12%	17,65%	5,29%
Культурні події відбуваються в усіх секторах культури	8,82%	19,41%	31,76%	24,12%	15,88%
Культурні події синхронізовані (відбуваються у різні періоди)	11,73%	21,60%	37,65%	19,75%	9,26%
Функціонують культурні простори та майданчики для різних цільових груп	9,94%	18,71%	30,41%	27,49%	13,45%
Налагоджена співпраця між організаціями та людьми всередині кожного сектору	10,98%	34,76%	34,15%	15,85%	4,27%
Налагоджена співпраця між різними секторами культури	11,52%	34,55%	36,36%	13,33%	4,24%
ЗМІ анонсують та аналізують культурні події	6,36%	25,43%	31,79%	30,06%	6,36%
Існують авторитетні видання про культуру	32,74%	27,98%	25,00%	9,52%	4,76%
Впливовість мистецтвознавства та критики	23,64%	35,15%	30,30%	6,67%	4,24%

Найвищі відсотки оцінок 4 і 5 були отримані для таких категорій як "Творчий потенціал культурної спільноти", "Інтелектуальний рівень культурної спільноти", "Художня якість культурних продуктів" та "Інновації та сучасні технології в культурі".

Це свідчить про те, що респонденти вважають ці аспекти поточного стану культури в Одесі високими або дуже високими.

Загалом, високі оцінки для таких аспектів як творчий потенціал, інтелектуальний рівень і художня якість можуть свідчити про позитивне сприйняття культурного середовища в Одесі та визнання його як високоякісного та інноваційного.

Однак, низькі оцінки для деяких аспектів вказують на можливість покращення у певних сферах культурної діяльності для задоволення потреб і очікувань громадянськості.

Ключові фактори, які заважають успішному розвитку культури міста.

Зазначимо, що в цитатах респондентів відчувається глибока стурбованість з приводу впливу війни на культурне життя, а також сильна критика відсутності стратегії розвитку культури.

Також присутні висловлювання, які вказують на те, що соціальні норми та обмеження можуть впливати на свободу вираження та творчості в культурному просторі. Тобто, існують певні суспільні очікування чи стереотипи, які можуть обмежувати те, яким чином люди взаємодіють з культурою, а також які культурні проєкти вони вважають прийнятними або бажаними. Це може створювати тиск на митців та організаторів культурних подій, впливаючи на їх можливість висловлювати себе та впроваджувати інноваційні ідеї.

Продовжуючи заглиблення у цитати, пропонуємо наступний аналіз відповідей щодо ключових факторів, які заважають успішному розвитку культури міста:

- Міжсекторна взаємодія та синхронізація культурних заходів: відсутність співпраці між культурними організаціями та слабка синхронізація культурних подій є проблемою, яка потребує адресації для створення єдиної культурної стратегії міста.
- Проблема фінансування та інституційної підтримки культури: чітко видно, що брак фінансування та підтримки з боку держави та бізнесу вважаються значними бар'єрами для розвитку культурного середовища міста.
- Рівень освіченості та професійності: існує стурбованість щодо низького рівня освіченості та професійності серед культурних менеджерів та працівників, що впливає на якість культурних заходів.
- Війна як деструктивний фактор: багаторазово згадується війна як основна перешкода, яка гальмує розвиток культурних ініціатив і змушує законсервувати чи змінити плани розвитку.
- Корупція і бюрократія: часто згадувані корупція та бюрократія вважаються серйозними проблемами, що створюють додаткові бар'єри для розвитку культури та реалізації культурних проєктів.
- Інформаційна політика та комунікація: недолік якісної реклами та інформаційної підтримки культурних подій в ЗМІ та відсутність впливових видань про культуру обмежують поширення та доступність культурних заходів для громадян.
- Інфраструктурні проблеми: нестача культурних просторів, недоліки існуючих та необхідність розвитку інфраструктури для відповідності культурним потребам міста.
- Суспільна участь та інтерес: потрібні зусилля щодо збільшення інтересу до культури серед населення.

Узагальнення цих аспектів вказує на комплексні виклики, з якими стикається культурне середовище міста. Відсутність цілісної культурної стратегії, недостатність координації між різними секторами культури, а також зовнішні фактори, такі як війна та економічна ситуація, значно ускладнюють можливості для розвитку.

Однак, незважаючи на це, в текстах проглядається віра в динаміку та силу виразності мистецтва, яке продовжує відображати стійкість та дух нації.

Висновок та рекомендації:

З огляду на виявлені виклики, актуальним є розробка комплексної культурної стратегії на місцевому рівні, яка враховуватиме всі аспекти - від інфраструктурних та фінансових, до питань освіти та професіоналізму.

Важливо створити умови для розвитку міжсекторальної співпраці та синхронізації культурних заходів, посилення ролі ЗМІ у просуванні культурної продукції, а також формування грантових та стипендіальних програм для підтримки молодих та талановитих митців.

Залучення громадськості та стимулювання бізнес-структур до меценатства можуть значно підсилити культурний потенціал міста і зробити його більш живим та змістовним для його мешканців та гостей.

Які кластери культури ви вважаєте недостатньо представленими в місті?

Розподіл відповідей на запитання:

Мал.7

На підставі даних можна зробити висновок, що респонденти вважають **кінематографічний кластер, цифровий кластер, кластер креативних індустрій, фольклорний та народний кластер культури недостатньо представленими в місті.**

Дані відображають важливість вдосконалення культурної інфраструктури та стимулювання розвитку цих кластерів для збагачення культурного життя міста.

Які групи/спільноти, на Вашу думку, відчують себе дискримінованими або недооціненими в місцевому культурному середовищі?

Розподіл відповідей на запитання:

Мал. 8

1. Особи з інвалідністю та особливими потребами (71%): найбільший відсоток, який підкреслює важливість забезпечення рівного доступу до культурних заходів. Ця група часто стикається з фізичними, комунікаційними та іншими бар'єрами.

2. Особи третього віку (37%): старші люди можуть відчувати ізоляцію або виключення з культурного життя через вікові упередження або недоступність заходів, у тому числі фінансову.

3. Ветерани та ветеранки (32%): ветерани військових конфліктів можуть відчувати відсутність розуміння або прийняття з боку суспільства, що може ускладнювати їх участь у культурних заходах.

4. Етнічні меншини (29%): представники етнічних меншин можуть стикатися з дискримінацією та відчувати себе не представленими в мейнстримовій культурі.

5. Молодь (24%): молоді люди, незважаючи на, здається, більшу репрезентованість, також можуть відчувати бар'єри, що перешкоджають їх повній інтеграції в культурні процеси.

6. LGBTQ+спільнота (21%): члени LGBTQ+ можуть зіткнутися з неприйняттям та відчувати небезпеку або дискомфорт при участі у публічних культурних заходах.

7. ВПО (19%): люди, які були вимушені покинути свої домівки через війну, конфлікти або катастрофи, можуть поставати перед труднощами адаптації до нового середовища і відчувати соціальну ізоляцію.

8. Іноземці (17%): негромадяни або особи, які не є корінними жителями країни, можуть відчувати дискримінацію та відчуження у культурному середовищі.

Ці дані вказують на необхідність розробки інклюзивних стратегій у культурному секторі, які мають враховувати потреби та особливості різних груп населення, забезпечуючи доступність та рівність для всіх.

Рівень задоволеності респондентами станом культурної журналістики в Одесі.

Лише кожен десятий респондент задоволений станом культурної журналістики та критики в Одесі.

55% надали негативну відповідь, ще 35% не змогли визначитись з відповіддю.

Щодо думок одеських культурних експертів з приводу покращення ситуації, то ми узагальнили їх відповіді в наступній класифікації:

1. Потреба в посиленні сектору: відзначається необхідність посилення культури артистичної критики, ініціювання культурних обговорень, розвитку журналістики та критики, а також освітніх установ для підготовки кваліфікованих фахівців.
2. Професійна якість журналістів: підкреслюється потреба в чесних, обізнаних журналістах, які не стримуються мовними та політичними бар'єрами, і які повинні бути сміливими та професійними.
3. Платформи для професійного розвитку: є пропозиція створити платформи для професійного зростання журналістів, забезпечити доступ до міжнародних програм обміну, організувати конференції та семінари з міжнародними експертами.
4. Культурні ініціативи та локальна ідентичність: пропонується розвивати культурні ініціативи, що підтримують місцеву ідентичність, заохочувати критичний аналіз. Залучення громадськості через інтерактивні формати, такі як публічні обговорення та онлайн-платформи, також вважається важливим для підвищення інтересу та освітнього рівня.
5. Існування критики та журналістів: деякі відповіді стверджують, що культурної критики як такої в Одесі не існує, що свідчить про кризовий стан. Також додається, що критика не має великий попит і є невизначеність, як це змінити.
6. Створення якісних культурних продуктів: закликають до створення якісних культурних продуктів одеськими митцями, які мають бути цікавими для критиків, до справедливої оплати журналістам, і до активного пошуку цікавих подій.
7. Недостатність уваги та фінансування: відповіді вказують на недостатню увагу та фінансування, що призводить до недорозвинутого сектору.
8. Потреба в освіті та задоволеність: деякі респонденти вказують на відсутність професійної освіти у журналістів. Багато відповідей свідчать про необхідність акцентування уваги на належній освіті для культурних журналістів.

9. Залучення міжнародної думки та україномовного продукту: окремі відповіді підкреслюють необхідність залучати більше міжнародних авторитетних думок та генерувати попит на україномовні продукти.
10. Проблеми якості, креативності та замкненості: вказується на недостатній рівень кваліфікації, відсутність креативності та провінційний характер нинішньої журналістики.
11. Комплексність проблеми: респондентами визнається, що питання складне та багатогранне, пов'язане з оплатою, інтересом редакцій, культурною динамікою, інтересом публіки та загальною ситуацією на медіаринку.

З цього аналізу видно, що існує консенсус про те, що культурній журналістиці та критиці в Одесі необхідний значний розвиток в кількох напрямках: професійне зростання та освіта журналістів, створення динамічної культурної сцени, забезпечення достатнього фінансування та уваги, залучення громадськості.

Є чіткий заклик до багатогранного підходу, який включає не тільки підвищення професійного рівня окремих журналістів, але й вдосконалення загального культурного та медійного ландшафту міста.

Оцініть, будь ласка, важливість вказаних факторів для підтримки та просування культури та мистецтва в Одесі?

(де 1 – зовсім не важливо, оцінка 5 – дуже важливо)

Розподіл відповідей на запитання:

Таблиця 7

Фактори	1	2	3	4	5
Фінансування	1,15%	0,57%	6,90%	9,20%	82,18%
Освітні програми	1,76%		12,94%	17,65%	67,65%
Державна підтримка	1,18%	2,37%	11,24%	18,34%	66,86%
Муніципальна підтримка	1,75%	0,58%	8,19%	11,70%	77,78%
Євроінтеграція	2,96%	4,14%	15,38%	21,30%	56,21%
Міжнародні стандарти	4,82%	7,23%	18,07%	29,52%	40,36%
Меценатство та спонсорство	1,75%	-	5,26%	16,37%	76,61%
Міжнародна співпраця	1,17%	0,58%	6,43%	19,88%	71,93%
Міжгалузева співпраця	1,81%	0,60%	13,86%	25,90%	57,83%
Медіа-проекти	1,81%	1,81%	9,64%	19,88%	66,87%

1. Фінансування – найвища частка респондентів (82,18%) вважають це дуже важливим.
2. Освітні програми – 67,65% респондентів оцінили їх як дуже важливі.
3. Державна політика – 66,86% респондентів відзначили високу важливість.
4. Муніципальна підтримка – 77,78% бачать її як дуже важливу.

5. Євроінтеграція – 56,21% віддали найвищу оцінку.
6. Міжнародні стандарти – 40,36% респондентів вказали на важливість.
7. Меценатство та спонсорство – 76,61% вважають це дуже важливим.
8. Міжнародна співпраця – 71,93% оцінили як дуже важливу.
9. Міжгалузева співпраця – 57,83% дали високу оцінку.
10. Медіа-проєкти – 66,87% респондентів вважають їх дуже важливими.

Аналіз даних свідчить, що найвищу пріоритетність респонденти надають фінансуванню, муніципальній підтримці, меценатству і спонсорству, а також міжнародній співпраці, що відображається в процентній кількості відповідей, які отримали оцінку "5".

Такий результат можна інтерпретувати як визнання важливості забезпечення сталого фінансового фонду для культурних ініціатив, а також важливість партнерства з громадськими інституціями та міжнародними організаціями.

Освітні програми та державна політика також отримали значну кількість голосів як "дуже важливі", що підкреслює сприйняття освіти як фундаменту для культурного розвитку і роль держави як ключового регулятора та фасилітатора у цьому процесі.

Натомість, меншу, але все ще значиму кількість, відсоток "дуже важливих" оцінок отримали євроінтеграція, міжнародні стандарти, міжкультурна співпраця та медіа-проєкти. Це вказує на тенденцію серед респондентів бачити розвиток культури та мистецтва в Одесі у контексті глобальних процесів та інтеграції в міжнародний культурний простір.

Результати цього аналізу можуть служити підказкою для культурних менеджерів та політиків у плануванні стратегій розвитку та інвестицій у культурний сектор Одеси, а також для формування міжсекторальних і міжнародних партнерств.

Які сучасні технології та процеси найважливіше застосовувати у Вашому секторі?

Розподіл відповідей на запитання:

Мал. 8

Які дії потрібно вжити для забезпечення доступності культурних подій і мистецьких проєктів для всіх верств населення? (%)

Розподіл відповідей на запитання:

Мал. 9

Найбільше респондентів вважають важливим цілорічний сезон культурних туристичних послуг (57%), освітні програми та резиденції (57%), створення адаптованих місць і заходів (56%), що вказує на бажання мати постійний доступ до культурного життя.

Водночас інклюзивна реклама та субтитрування вважаються менш важливими, отримавши найменше голосів серед представлених опцій.

Наскільки за п'ятибальною шкалою Ви погоджуєтесь з наступними твердженнями про майбутній розвиток Одеси?

(де 1 – зовсім не погоджуюсь, 5 – повністю погоджуюсь)

Розподіл відповідей на запитання:

Таблиця 8

Твердження	1	2	3	4	5
Одеса, в першу чергу, має розвиватись як українське місто	3,70%	6,79%	11,73%	11,73%	66,05%
Одеса має зберегти культурну спадщину часів Російської імперії	22,22%	17,28%	22,22%	19,75%	18,52%
Одеса - місто, що розвивалося в радянський час і треба це шанувати	30,67%	26,99%	20,25%	11,66%	10,43%
Одеса є важливим центром європейської культури та має розвиватись як європейське місто	0,58%	-	6,43%	17,54%	75,44%
Одеса має розвиватись як багатонаціональне та мультикультурне місто		2,33%	6,40%	7,56%	83,72%

Аналіз результатів, що демонструє діаграма, **свідчить про сильну тенденцію серед респондентів підтримувати розвиток Одеси як українського, європейського та багатонаціонального міста**. Водночас, бачення Одеси як спадкоємиці радянської або імперської епохи має меншу підтримку. Особливо це стосується радянського періоду, який респонденти менш охоче вважають за потрібне шанувати.

Ці дані можуть свідчити про бажання респондентів бачити майбутнє Одеси в контексті європейських цінностей та з визнанням її української ідентичності, при цьому не відкидаючи її історичне мультикультурне надбання. Результати вказують на потребу врахування цих аспектів при розробці культурної та соціальної політики міста.

Рекомендується зосередити увагу на зміцненні української культурної та національної ідентичності, водночас розробляючи стратегії інтеграції та збереження мультикультурної спадщини, яка відображає історичний контекст Одеси.

Бачення респондентами сфери культури Одеси через 10 років

1. Розвиток мультикультурності та інтеграція в європейський простір: важливість розвитку Одеси як багатонаціонального та мультикультурного міста, інтегрованого в європейський культурний простір.

- "Одеса має розвиватись як багатонаціональне та мультикультурне місто". "І все ж таки Одеса залишиться Одесою. І буде українською, але підтримка інших національностей буде відчутною";
- "Одеса має об'єднати все найкраще від усіх народів, які пройшли через неї";
- "Одеса повинна розвиватися як мультикультурне, плюралістичне та ліберальне середовище для митців".

2. Підтримка та розвиток культурної інфраструктури: наголошення на важливості розширення та реставрації культурної інфраструктури, включаючи музеї, галереї та історичний центр міста.

- "Моя мрія і візія майбутнього культурної сфери Одеси - значне розширення музейних просторів міста"
- "Повністю відреставрований історичний центр міста. Багато галерей, музеїв, виставкових залів"
- "Створення документальної бази: фотографування та каталогізація всіх історичних дверей міста"

3. Збереження та розвиток української культури: важливість популяризації та збереження української культури та традицій в Одесі.

- "Сфера культури Одеси має розвиватися в напрямку популяризації та збереження української культури та традицій"
- "Одеса - культурна столиця України"
- "Насамперед потрібно сприяти розвитку української культури в найширшому контексті, але водночас забезпечити й розвиток культур для всіх етнічних груп"
- "Сфера культури Одеси має розвиватися в напрямку популяризації та збереження української культури та традицій у своєму регіоні бо є мультикультурним містом, якому не вистачає українськості. Одеса - це центр мистецької та культурної діяльності України, який признаний у світі, бо знає і шанує свою історію, розуміє важливість збереження культурних та художніх цінностей"

4. Розвиток сучасного мистецтва та інновацій: бажання бачити Одесу як центр сучасного мистецтва та інновацій.

- "Динамічна та постійно вражаюча інноваціями культурна сфера Одеси"
- "Стати центром міжнародної європейської культури та гумору"
- "Одеса як один з найважливіших центрів європейської культури"

5. Доступність та інклюзивність культури: важливість забезпечення доступності культурних подій для всіх верств населення та інклюзивності.

- "Такою, щоб впевнено можна було б сказати, що Одеса - культурна столиця"
- "Доступна максимально альтруїстично з ефектом арт-терапії та освітньою складовою з наявністю нових культурних просторів"
- "В першу чергу - доступною. Як фінансово, так і інформаційно. Через 10 років культура має зіграти свою роль у вихованні населення регіону. І підростаючого покоління. Дуже хочеться, щоб культура, принаймні, не зазнала повної поразки в боротьбі з псевдодуховним ширпотребом"
- "Насамперед культура в Одесі та в Україні має бути доступною всім без винятку. Починати виховання мешканців Одеси треба зі шкільної лави та продовжувати по можливості до людей третього віку. Творчий продукт має бути виховний, пізнавальний та розважальний. Він має бути цікавим для всіх одержувачів цього продукту"

6. Зосередження на розвитку туризму та привабливості міста: бажання зробити Одесу туристичним центром з високою культурною привабливістю.

- "Туризм, мистецтво, кіно, медіа"
- "Мультикультурне місто! Туристична Мекка! Місто фестивалів та свят 365 днів на рік!"
- "Одеса має стати дійсно культурною столицею, де море і сонце будуть приємним доповненням до таких подій загальнонаціонального масштабу як кіно-, музичні, театральні фестивалі"
- "Архітектура - усе відреставровано, що зараз відвалюється та сиплеться. Історія міста - добре вивчається у школі та пропонується екскурсантам у вигляді найрізноманітніших та видовищних екскурсій з креативним підходом"
- "Багатонаціональна, доступна для споживача культура, красиве, привабливе місто Одеса для туризму та відпочинку з концертами, виставами та виставками. Одеська специфічна, багатоетнічна мова, яка зовсім не російська мова, а особливий діалект, її треба зберігати як культурну спадщину"

7. Розвиток креативних індустрій та інноваційних підходів: необхідність розвитку креативних індустрій та інноваційних підходів у культурній сфері.

- "Одеса має стати містом, в якому хочеться творити. І літераторам, і митцям, і театральним діячам, і діячам кіно."
- "Розвивати культурні програми, фестивалі, міжнародні контакти, обмін творчими проектами колективів, джазових музикантів, підтримувати розвиток джазової освіти"
- "Сучасні культурні центри, музеї, галереї, театри та інші інституції будуть пропонувати інноваційні формати взаємодії з аудиторією, цифрові технології та інтерактивність у культурних подіях. Одеса стане місцем проведення різноманітних культурних фестивалів, виставок, концертів та театральних постановок, які відобразять всю різноманітність та багатство культурного життя міста"

Аналіз відповідей респондентів на запитання про майбутнє культурної сфери Одеси виявив зосередженість на декількох ключових напрямках розвитку.

Передусім, визначається прагнення до розвитку мультикультурності та інтеграції міста в європейський культурний простір, що підкреслює важливість взаємодії та обміну культурними цінностями.

Не менш важливим є підтримка та розвиток культурної інфраструктури, зокрема музеїв, галерей та театрів, що є фундаментом для доступу до культурних послуг та збереження історичної спадщини.

Респонденти також акцентують необхідність збереження та розвитку української культури в Одесі, що підкреслює важливість культурної ідентичності в контексті глобалізації.

Водночас існує бажання бачити Одесу як центр сучасного мистецтва та інновацій, що свідчить про орієнтацію на майбутнє та прагнення до культурного розвитку.

Доступність та інклюзивність культури вказують на важливість залучення всіх верств населення до культурного життя міста, тоді як зосередження на розвитку туризму та привабливості міста підкреслює стратегічну роль культури в економічному розвитку. Нарешті, розвиток креативних індустрій та інноваційних підходів вказує на прагнення до створення нових можливостей та використання культури як ресурсу для соціально-економічного розвитку.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що майбутнє культурної сфери Одеси бачиться через призму гармонійного поєднання традицій та інновацій, збереження культурної спадщини та розвитку нових форм мистецтва, а також інтеграції в глобальний культурний простір при збереженні власної унікальності та багатогранності.

Реалізація вищевказаної візії в уявленнях опитаних представників культурного сектору Одесі виглядає наступним чином:

1. Розвиток культурних менеджерів та фахівців: підкреслюється необхідність створення корпусу культурних менеджерів з фаховою освітою та креативним потенціалом для ефективного управління культурними проєктами та ініціативами.

- "Почати зі створення потужного і повноцінного корпусу культурних менеджерів, які мають фахову освіту, потужний креативний потенціал і велике бажання працювати. Поставити це на міцну фінансову основу, і хай працюють - над заходами, напрямками тощо"
- "Культурі міста потрібні фахівці - освідчені менеджери, які спроможні мислити широко"
- "Залучення місцевої громади та волонтерів до процесу реставрації. Організація майстер-класів та семінарів з реставраційних технологій для збільшення кількості кваліфікованих реставраторів"

2. Використання інновацій та сучасних технологій: застосування новітніх технологій у культурній сфері вважається ключовим для розвитку та популяризації культурних проєктів, зокрема, у сфері освіти.

- *"Впровадження інновацій та сучасних технологій в культурі"*
- *"Використання сучасних форматів створення та просування культурного продукту: соцмережі, віртуальна реальність"*
- *"Створення документальної бази: фотографування та каталогізація всіх історичних дверей міста для створення цифрової бази даних. Це допоможе визначити пріоритетні об'єкти для реставрації"*

3. Залучення міжнародного досвіду та співпраця: наголошується на важливості міжнародного обміну досвідом та співпраці для інтеграції Одеси в глобальний культурний простір.

- *"Міжнародні програми, культурні форуми, міжнародні культурні інституції."*
- *"Колаборація представників різних напрямів культури у реалізації спільних проєктів. Розвиток культурної дипломатії між містами-побратимами"*
- *"Як саме це реалізовувати - то компетенція інших людей, але варто скористатися досвідом та підтримкою європейських міст, враховуючи тісні зв'язки нашого міста з багатьма країнами Європи"*

4. Фінансова підтримка та меценатство: забезпечення стабільного фінансування культурних проєктів та розвитку меценатства вважається критично важливим для підтримки та розвитку культурної сфери.

- *"Закон про меценатство. Це призведе до залучення бізнесу у сферу культури"*
- *"Зміна державної та регіональної політики у розвитку культурних проєктів"*
- *"Міжнародна державна фінансова підтримка"*
- *"Запрошувати приїздити в місто всіх зацікавлених в розвитку міста людей, всіх, хто Одесу рахує рідним містом, виділяти кошти на навчання дітей та молоді, зробити всі умови для підтримки та збереження культурної спадщини Одеси та області"*
- *"Запуск краудфандингових кампаній для залучення фінансування від приватних осіб та пошук спонсорів серед місцевого бізнесу"*

5. Розвиток культурної інфраструктури: підкреслюється необхідність розвитку культурної інфраструктури, включаючи музеї, театри, галереї та інші культурні простори для забезпечення доступу до культурних цінностей та розвитку мистецтва.

- *"Використання прилеглих до музеїв приміщень та будівель для їх розширення"*
- *"Збільшення кількості культурних резиденцій, представництв, музеїв, відкритих арт просторів, залучення міжнародних культурних організацій, створення власних сталих унікальних культурних продуктів"*
- *"Створення сприятливого культурного середовища, реставрація пам'яток архітектури, підтримка бібліотек і музеїв, проведення літературних і музичних фестивалів, створення безбар'єрного середовища, залучення незахищених соціальних груп до культурної діяльності, співпраця з регіональною владою"*

6. Розвиток культурної освіти та просвітництва: важливість культурної освіти та просвітництва для виховання гармонійної особистості та розвитку творчого потенціалу молоді, а також створення альтернативних майданчиків для навчання та творчості.

- *"Потрібно починати розвивати дітей ще в утробі матері"*

- "Створення альтернативних майданчиків для навчання, спілкування, творчості"
- "Виявляти таланти, підтримувати їхні спроби творчої самореалізації, проводити майстер-класи та різноманітні заходи, які сприяють зростанню інноваційності та майстерності, поширювати інформацію про досягнення"

7. Залучення громадськості та розвиток громадських ініціатив: активне залучення громадськості до культурного життя міста та розвиток громадських ініціатив вважається ключовим для підтримки та розвитку культурної сфери.

- "Вивчати досвід європейських країн і втілити його на українському ґрунті"
- "Залучати міжнародних партнерів, впроваджувати освітні програми"
- "Постійне інформування громади про плани, зміни в підходах та використанні коштів на культурно-мистецькі заходи"
- "Максимально залучати молодь до описаного у п.34, поєднуючи її з більш досвідченими наставниками"

8. Налагодження співпраці з органами влади та іншими інституціями:

- "Створення культурних колаборацій між культурними інституціями, із приватними ініціативами фізичних осіб, міжнародна та всеукраїнська співпраця в різних секторах культури, заохочення митців до співпраці із владою міста з метою створення різноманітного культурного середовища, підтримка проєктів, пов'язаних з вихованням здорової, культурно розвиненої молоді"
- "Формування міждисциплінарних партнерств державного, недержавного сектору, які цілеспрямовано довгостроково працюють над втіленням візійних програм, продукують нові проєкти, досліджують їх результати, оцінюють новий запит від аудиторії та постійно еволюціонують"
- "...комунікація між міжнародними організаціями, владою держави та міста. Обрати нового міністра культури - професіонала в сфері культурної індустрії"
- "У співпраці з громадою та міською владою розробити та поступово реалізувати план розвитку міста як провідного культурного та туристичного центру України, заборонити "хижу" забудову та розробити генеральний план архітектурного розвитку, мінімізувати або скасувати податки для ФОПів пов'язаних з освітньою та культурною діяльністю, заснувати та підтримувати цільові ЗМІ, звернути увагу на стан освіти в вищих учбових закладах, підтримувати зокрема точні науки, бо наукова-технічна інтелігенція та студенти є головні споживачі культури, розвивати студентські кампуси та взагалі зробити Одесу містом освіти, взагалі звернути увагу на естетичне виховання молоді та підлітків - майстер-класи, стипендії, обмін, цільові екскурсії та освітні подорожі тощо"

Аналіз відповідей представників культурного сектору Одеси щодо перспектив розвитку культури міста протягом наступного десятиліття вказує на стратегічні орієнтири, котрі обумовлюють необхідність створення потужної системи культурного менеджменту.

Визначальним є **підготовка культурних менеджерів** з глибокими фаховими знаннями та креативним мисленням, спроможних на ефективне керування та реалізацію проєктів, що має відбуватися на стабільній фінансовій основі.

Значний акцент робиться на **використанні інновацій та сучасних технологій**, які можуть забезпечити якісне відродження та популяризацію культурної спадщини та освітніх процесів.

Міжнародна інтеграція та співпраця розглядаються як канал для обміну досвідом та ресурсами, що сприяє зміцненню позицій Одеси на міжнародній арені та в глобальному культурному просторі.

Фінансова підтримка, зокрема через меценатство та державне фінансування, розглядається як фундаментальна умова для забезпечення стабільності та розвитку культурних ініціатив.

Розвиток культурної інфраструктури з фокусом на музеї, театри та артпростори наголошується як необхідна умова доступу громадян до культурних цінностей і мистецтва.

Культурна освіта і просвітництво вважаються основою для виховання гармонійної особистості та забезпечення культурного розвитку молоді.

Активне залучення громадськості та розвиток громадських ініціатив є ключовим для демократизації культурного життя та розвитку громадянського суспільства.

Налагодження співпраці між органами влади, недержавним сектором, міжнародними та національними культурними організаціями вбачається як інструмент реалізації культурних стратегій та ініціатив.

У сукупності, ці підходи формують бачення комплексного розвитку культурної сфери в Одесі, яке вимагає синергії інновацій, професіоналізму, міжнародної співпраці, фінансової підтримки та широкої громадської участі.